

بررسی صفات کمی و کیفی ۲۵ کلون سیر در سه منطقه استان مرکزی

احمد رضا عباسی فر، حمید رضا دری، بهروز اسدی

گروه باغبانی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه اراک و مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی استان مرکزی

این طرح پژوهشی به منظور ارزیابی و مقایسه عملکرد، اجزاء عملکرد و صفات کمی و کیفی ۲۵ کلون سیر طی سال ۱۳۸۲ در سه شهرستان اراک، خمین و محلات واقع در استان مرکزی و در قالب بلوک های کامل تصادفی، با ۴ تکرار اجرا گردید. هر کرت آزمایش، شامل ۳ ردیف به طول ۴ متر و فاصله بین ردیف ها ۵۰ سانتی متر و فاصله بوته ها روی ردیف ۲۰ سانتی متر بود، صفات مورد ارزیابی شامل ارتفاع بوته، ارتفاع ساقه، تعداد برگ در بوته، پهنای برگ، قطر ساقه، تعداد سیرچه، وزن سیر، وزن سیرچه و عملکرد بوته بود. تجزیه واریانس مرکب صفات مورد ارزیابی نشان داد، کلون ها از نظر کلیه صفات به جز وزن سیرچه، تفاوت معنی دار داشته، همچنین تاثیر مکان برای کلیه صفات به جز قطر ساقه و تعداد سیرچه در بوته در سطح یک درصد معنی دار بودند. علاوه بر آن اثر متقابل مکان \times کلون برای کلیه صفات به جز قطر ساقه در سطح یک درصد معنی دار بوده است. بررسی میانگین صفات مورد ارزیابی نشان داد: از نظر ارتفاع، میانگین سه منطقه، کلون های شماره ۱۴ (سیر صورتی ارومیه) و ۲ (سیر مازندران) بیشترین ارتفاع و کلون ۱۲ (سیر تفرش) کمترین ارتفاع را داشته است. از نظر تعداد برگ در بوته، بر اساس مکان، بیشترین میانگین در شهرستان اراک مشاهده گردید. بر اساس کلون ها در مجموع، سه منطقه بیشترین تعداد برگ مربوط به کلون های ۱۱، ۲ و ۲ (هر سه کلون از سیر تفرش) و کمترین تعداد برگ در بوته، مربوط به کلون ۱۸ (سیر مشهد) بود. از نظر پهنای برگ، بر اساس مکان، بیشترین مقدار مربوط به شهرستان خمین بود. بر اساس کلون ها، بیشترین مقدار مربوط به کلون های ۸ و ۱۳ (سیر تفرش) و کمترین مقدار مربوط به کلون ۱۵ (سیر صورتی ارومیه) بود. از نظر قطر ساقه، بر اساس مکان بیشترین مقدار مربوط به شهرستان خمین و از نظر کلون ها در مجموع سه منطقه، کلون ۱۶ (سیر صورتی مشهد) و کلون ۱۰ (کلون انتخابی تفرش) بیشترین مقدار را نشان

سبزیکاری - شفاهی

دادند. از نظر تعداد سیرچه در بوته، تفاوت معنی دار در بین مکان ها وجود نداشت، اما بیشترین مقدار مربوط به شهرستان اراک بود. از نظر کلون ها بیشترین تعداد سیرچه در بوته، مربوط به کلون ۱۸ (سیر مشهد) و ۸ (سیر تفرش) و کمترین مقدار نیز مربوط به کلون ۱ (سیر تفرش) بود. از نظر وزن سیر، بر اساس مکان بیشترین مقدار در شهرستان خمین بود. بر اساس کلون ها، بیشترین مقدار وزن سیر مربوط به کلون های ۲۳ (سیر مازندران) و ۱۸ (سیر مشهد) و کمترین مقدار نیز مربوط به کلون ۱۴ (سیر صورتی ارومیه) بود. از نظر وزن سیرچه، بر اساس مکان بیشترین مقدار مربوط به شهرستان خمین بود. بر اساس کلون ها بیشترین مقدار مربوط به کلون های ۲ (سیر تفرش) و ۲۳ (سیر مازندران) و کمترین مقدار نیز مربوط به کلون ۱۶ (سیر صورتی مشهد) بود. از نظر عملکرد، بر اساس مکان بیشترین مقدار مربوط به شهرستان اراک بود. بر اساس کلون ها بیشترین مقدار عملکرد مربوط به کلون شماره ۲۴ و ۲۵ (کلون های سیر همدان) بودند. تجزیه ضرایب همبستگی صفات نشان داد، عملکرد کرت با تعداد بوته، همبستگی مثبت معنی دار و با صفت ارتفاع بوته، همبستگی منفی معنی دار داشته است. وزن سیر با پهنای برگ، تعداد سیرچه در سیر و وزن سیرچه همبستگی مثبت معنی دار نشان داد، اما با تعداد سیر در کرت همبستگی منفی معنی دار، نشان داده است. این نتیجه نشان میدهد، هر چه تراکم کاشت بیشتر باشد، وزن سیر کاهش می یابد.